

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan svečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na nove naročbe, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec,
30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1-40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne osiramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Shod mladočeške stranke.

Češki narod je po svoji kulturi, po davkih, ki jih plačuje državi, in po vojaki, ki jih daje, gotovo mej prvimi narodi v Avstriji. Kar se tiče izobraženosti, presegajo vsekako Čehi avstrijske Nemce, ker v mnogih nemških pokrajinah v tem oziru ni najboljši. Če tudi država mnogo več troši za Nemce nego za druge narode, vendar tista nemška kultura ni tako velika, ako se malo od bližje ogleda. Tudi v narodnogospodarskem oziru Čehi presegajo Nemce, ako poslednjim odštejemo žide.

Češki narod je imel že hude čase, a vzlic temu se je popel na sedanjo svojo visoko stopnjo; to kaže njegovo žilavost, s katero bode računati v političnem oziru. Zato pa tudi vsi politiki obračajo svojo pozornost na Česko. Poslednja leta smo se imeli priliko prepričati, da se nobena vlada ni mogla ohraniti dolgo proti volji češkega naroda. Grof Taaffe se je tako dolgo držal jedino zaradi tega, ker je imel dolgo časa Čeha za seboj. Ko je zgubil češko podporo, se je vlada njegova jela takoj majati, dokler ni naposled padla. Tudi grof Badeni bode moral še računati s Čehi.

Pričakovati je pa, da bode veljava Čehov se še povečala, kolikor bolj propade zjedinjena levica in kolikor bolj se razcepijo Nemci. To poslednji

sami vedo, zato zlasti nemškoliberalni listi že priznavajo, da bode za vsako ceno treba sprave s Čehi. Le tega ne vedo, kako bi se stvari lotili. Kesajo se pač, da niso več prijenjali, ko so se sklepale dunajske punktacije, da bi se potem ne bile razbile.

Zato so tudi vse stranke obračale svojo pozornost na shod mladočeških zaupnih mož v Pragi. Sedaj se občno že priznava, da so jedino Mladočehi pravi zastopniki naroda češkega. Mladočeški shod je bil impozanten, kajti sešlo se je bilo nanj 1307 udeležencev. Prišli so tudi nekateri iz Moravske pod vodstvom poslanca Tučka, da se pokaže vzajemnost mej Čehi v kraljevini in Čehi v Moravi. Bili so ti Moravci seveda veselo pozdravljeni.

Shod se je pečal s tem, kako stališče naj zavzame Čehi proti novi vladi. Na shodu pokazal se je dvojni tok. Dr. Kaizl se je izrekel za najodločnejšo opozicijo proti grofu Badeniju in je grajal malo spravljivejšo pisavo „Narodnih Listov“.

Dr. Herold in dr. Gregr sta pa zagovarjala malo drugačno stališče. Tudi ta dva sta odločno proti temu, da bi se Mladočehi usiljevali grofu Badeniju. Pač naj se pogajajo z novo vlado, kakor z vsako drugo, če to želi. Tako dolgo pa ne bodo podpirali nobene vlade, dokler se ne položi temelj uresničenju čeških zahtev. V tem smislu se je potem vzprejela tudi resolucija.

Tako postopanje Mladočehov je pa tudi pametno. Če bi se postavili popolno v nasprotje z vlado, bi jo prisilili, da se bi trdno oklenila Nemcev. Pri taci razmerah bi morda celo kaka vlada bila prisiljena pogajati se še z nemškimi nacionalci, ne le z levičarji. To bi gotovo Slovanom ne bilo v korist, ker nemški nacionalci bi si za svojo pomoč vladi dali dobro plačati. Tako pa ima vlada vedno odprto pot k Čehom, ako jej Nemci stavijo pretirane zahteve. Zato se pa po vseh nemških glasilih opaža neka nevolja proti Mladočehom in se jim očita, da hočejo posnemati Staročeha.

S tem bi jih seveda radi pri narodu pripravili ob zaupanje. To se pa jim pač ne bode posrečilo. Volilci gotovo vedo, da je bistvena razlika mej Mlado- in Staročehi. Prvi so podpirali brezpogojno vlado, poslednji jo bodo pa šele, ako bode zares že kaj storila in pokazala, da jej je resna volja, uresničiti češke težnje.

Najbrž še sedaj ni prišel čas, da bi se računalo z Mladočehi, nemška levica še ni dovolj razbita in tudi Badeniju kar uriva svojo pomoč. Nanjo sme računati, ne da bi jej kaj obljubil. K večjemu pri volilni reformi bi jo morda potreboval, a gotovo pa ni, ker se bodo sedanje zmerne stranke udale, da le kaka radikalnejša volilna reforma ne pride. Drugače bodo razmere po volitvah. Levica bode tako razbita, da tudi grof Badeni resno ž njo računati ne bode mogel. Mladočehi pridejo pa močnejši v zbor, posebno če se volilna reforma že izvede, če tudi le s priklopljenjem nove kurije z osemdesetimi po občni volilni pravici voljenimi poslanci. Posebno če bode mladočeška stranka tedaj jedina, bode vlada morala ž njo se pogajati ali pa odstopiti.

Dolgo se brez zastopnikov češkega naroda ne bode dalo vladati v Avstriji in ker ti niso kar brezpogojno pridobiti, bodo se s Čehi morala začeti pogajanja, ki se bodo tikala razmer vseh dežel češke krone, in tedaj bode viden uspeh odločne, a hkratu tudi previdne mladočeške politike.

V Ljubljani, 1. oktobra.

Grof Taaffe in židje. Dr. Stern, bivši občinski odbornik na Dunaju, se je izjavil proti nekemu časnikarju, da je grof Taaffe bil židom obljubil, da bode zatrl protisemitizem, ako se odreče liberalizmu. Židje so pa ostali zvesti liberalcem in Taaffe je pustil protisemitizem naraščati. Če je to resnica, ne vemo. Grof Taaffe je dobro vedel, kaka zavira so mu levičarji in torej ni povse nemogoče, da bi jih bil rad uničil, bodisi tudi z židi. Seveda, židje se pa liberalizmu niso hoteli odpovedati, ker nemško-liberalna stranka najbolj zagovarja kapitalistično politiko. Seveda, kapitalizma žid ne bode zatajil, naj mu v političnem oziru preti še taka nevarnost. Boj na Dunaju ni bil versk, temveč gospodarsk. Če bi bili židje vzprejeli Taaffejev nasvet, bi bili seveda prostovoljno se morali odreči tistim gospodarskim koristim, katere so se jim že deloma s silo izvile, deloma se jim pa bodo še. Če bi bili židje popustili nemško-liberalno, to je kapitalistično politiko, bi bilo protisemitizem kaj lahko udušiti, ker bi pravega zmisla več ne imel.

Listek.

Tri dni zapored na sprednjih stražah.

(Spomini na boje pri Livni v dneh 26., 27. in 28. septembra 1878. l.; spisal Dolenjski.)
(Konec.)

Povedano je bilo že v kratkem prej, da je naš divizionar sklenil, ukrotiti Turke z topovi. Povelje se je izdalo: 27. septembra 1878 naj štiri brigade Livno obkolijo in je s topovi ob 7. uri zjutraj bombardiranje mesta pričeti. Odšle so brigade iz Travnika, Bihača, Sarajeva in iz Dalmacije tako, da so stale že 26. septembra popoldne blizu Livne. Topove malega in velikega kalibra, ki so bili naši brigadi dodani, sta dve stotnji pod Stipovem poveljništvom s čudovito vztrajnostjo po nepopisljivo slabih in strmih potih pravočasno na kraj prevedli, kjer so se potrebovali. Stipo je prejel za ta svoj trud na licu mesta priznanje divizionarja in pozneje je bil zato še odlikovan.

Vsak je težko pričakoval belega dne in ž njim rešitve iz neprijetnega položaja, se veselil napovedane kanonade in redkega prizora, ali tukaj se je

zopet uresničil pregovor, ki pravi: „Človek obrača, Bog pa obrne“. Megla, ki se je že 26. septembra gosto na mokro zemljo vlegla, se zjutraj 27. ni hotela vzdigniti in tudi solnce ni imelo toliko moči, da bi jo bilo moglo pregnati. Brigade, katere so stale po gorah, so bile 27. septembra ob 7. uri zjutraj še v gosto meglo zavite in ker niso Livne videle, je umevno, da prejetega povelja niso mogle izvršiti. Samo v dolini, kjer se je razprostiralo livnijsko polje, se je megla toliko vzdignila, da so se na ravnem ležeče hiše prikazale, katere so potem topi brigade generala Čikoža ves dan z uspehom bombardirale. Palača bega Bušatelja, v kateri je pozneje naš polkovnik stanoval in kjer so bile nastanjene štabne pisarne, je bila tako hudo razdejana, da se je morala pozneje dolgo časa popravljati. Prizor težko pričakovane splošne kanonade je splaval po vodi, le proti poldnevu se je megla tudi po višavah za nekoliko časa razkadila in precej so naši topi, ki so stali na planini, začeli metati v mesto smrtnosne bombe. Posebno mi je ugajala gorska baterija, ki je stala blizu mene. Turki so se predrznili z nekim starodavnim topom, katerega so v kulo postavili, na nas streljati. Ustje te starine

je skozi kulino lino molelo. Poveljnik naše gorske baterije, nadporočnik R, nameri nanj in že druga bomba je starinski top tako razdejala, da je precej umolknil. Velik strah so Turkom provzročili tudi šrapneli, katere je ta baterija metala. Kadar se je šrapnel nad glavami Turčinov razpočil, so se ti razkropili, kakor piščeta, ko jastreb nanje pade.

Kakor se je od daleč videlo, je bila 27. septembra ob štirih popoldne Efremljka, katero je prej baterija topov poškodovala, prazna. Da se pa o tem tudi natanko prepriča, odpošlje polkovnik, tretjo stotnijo proti tej kuli; tej stotnji se tudi pridruži poveljnik s posadko onkraj drče, ker je mislil, da se trdnjava hoče vzeti. Turki, zapazivši to gibanje, hite kuli, ki je bila slabo zavarovana, na pomoč. Naša gorska baterija bljuje zopet šrapnele in tem se je zahvaliti, da smo imeli malo mrtvecev in ranjencev, kajti Turki so bili vsi prestrašeni in niso mogli dobro streljati. Sele ko so se naši oddelki po dovršeni nalogi jeli povračati, so se Turčini zopet osrčili in začeli streljati na nas. Pri tej priložnosti je bilo nekoliko naših ranjenih in Mohamedanci so že hoteli iz zavetišča poskakati, da bi te ranjence po nečloveško mučili in jim slednjič

